

Pedagogisia ideaaleja, toimijuutta ja organisaation vaatimuksia: Identiteettijännitteet opettajatiimien vuorovaikutuksessa

Karoliina Ahonen, Tessa Horila & Leena Mikkola

Tiimityötä tehdään yhä enemmän erilaisissa organisaatioissa, ja korkeakoulutuksen kontekstissa yhteisopettajuudesta onkin tullut aiempaa suositumpi tapa toteuttaa opetusta. Yhteisopettajuus voidaan laajasti käsittää niin yhteisenä opetustilanteena kuin yhteissuunnitteluna tai muuna opettajayhteistyönä. Yhteisopettajuudella voidaan edesauttaa esimerkiksi opiskelijoiden oppimista tai opettajien ammatillista kehittymistä, mutta yhteistyöhön liittyy myös haasteita. Yksi keskeinen haaste on ammatti-identiteettien neuvottelu tiimeissä, missä opettajien autonomia, omistajuus ja valta-asetelmat tulevat haastetuiksi (esim. Minett-Smith & Davis, 2020). Identiteettien rakentuminen on lähtökohtaisesti jännitteistä, ja näitä jännitteitä on tutkittu vain vähän opettajatiimeissä, joissa opettajien tulee yhteensovittaa erilaisia näkökulmia pedagogisesti yhtenäisten opintokokonaisuuksien luomiseksi.

Tutkimuksessamme tarkastelemme, *millaisia identiteettijännitteitä opettajatiimien vuorovaikutuksessa rakentuu ja miten niitä hallitaan*. Tutkimus perustuu opettajatiimien suunnittelutapaamisista kerättyyn videoaineistoon. Nämä opettajatiimit suunnittelevat ja toteuttavat monikielisiä viestintä- ja kieliopintoja yliopisto-opiskelijoille. Aineisto on analysoitu soveltamalla integroivaa metodologiaa (Fairhurst & Putnam, 2019), jonka avulla on tunnistettu vastakkaisia identiteetidiskursseja sekä niiden navigointia.

Tässä esitelmässä keskitymme tarkastelemaan tutkimuksen tuloksia. Havaitsimme, että pedagogisten ideaalien diskurssi on vahvasti läsnä tiimien vuorovaikutuksessa ja sen avulla neuvotellaan kolmea keskeistä identiteettijännitettä, jotka ovat 1) *organisaation vaatimukset – tiimin toimijuus*, 2) *yhteistyö ja yhteisöllisyys – yksilöllinen toimijuus ja asiantuntijuus* sekä 3) *hierarkiat ja normit – tasavertaisuus*.

Tulokset auttavat ymmärtämään, miten identiteetit rakentuvat tiimien vuorovaikutuksessa mikrotasolla sekä miten makrotason organisaatiodiskurssit kietoutuvat näihin neuvotteluihin. Pedagogiset ideaalit tekevät näkyväksi, miten tiimien vuorovaikutuksessa neuvotellaan organisaation normeja ja vaatimuksia ja samalla osallistutaan niiden uusintamiseen ja muokkaamiseen. Tämän ymmärryksen avulla voidaan tukea joustavia siirtymiä identiteettien välillä ja kehittää laadukasta opettajayhteistyötä, joka taas mahdollistaa laadukkaan opetuksen.

Kirjallisuus

Fairhurst, G. T., & Putnam, L. L. (2019). An integrative methodology for organizational oppositions: Aligning grounded theory and discourse analysis. *Organizational Research Methods*, 22(4), 917–940.

Minett-Smith, C., & Davis, C. L. (2020). Widening the discourse on team-teaching in higher education. *Teaching in Higher Education*, 25(5), 579–594.